

IZVEŠTAJ SA 8. SASTANKA KONZORCIJUMA 26. I 27. NOVEMBRA 2013. U PROKUPLJU

Osmi sastanak konzorcijuma u okviru implementacije TEMPUS ECBAC 517200 projekta *Establishing and capacity building of the Southern Serbian Academy and the National Conference for Vocational Higher Education* održan je u Prokuplju 26. i 27. novembra 2013. god. Domaćin sastanka bila je Visoka poljoprivredno-prehrambena škola strukovnih studija iz Prokuplja. Sastanku su prisustvovali predstavnici Kaho Sint Lievena iz Belgije (Andre Govaert i Geert De Lepeleer), IPP-a iz Portugalije (Mónica Vieira), Aalena, u Nemačkoj (Nichola Adams), kao i predstavnici Visoke škole strukovnih studija za vaspitače iz Kruševca (Aleksandar Vasić, Zoran Vasić i Ivan Tomić), Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Pirotu (Sanja Kovačević, Danijela Vidanović, Emilija Popović i Marina Milanović), Visoke poljoprivredno-prehrambene škole strukovnih studija iz Prokuplja (Nikola Stolić, Saša Petrović i Ivica Stančić), Visoke strukovne škole za tekstil iz Leskovca (Đorđe Miltenović i Suzana Đorđević), Visoke hemijsko-tehnološke škole iz Kruševca (Mladen Nikolić, Nebojša Arsić i Zorana Milosavljević), Visoke medicinske škole strukovnih studija iz Čuprije (Milan Sretenović, Antić Dragan, Gordana Knežević i Tatjana Simović), Visoke tehničke škole strukovnih studija iz Niša (Dejan Blagojević, Aleksandra Boričić, Radomir Cekić, Irina Cenić i Danica Milošević), Visoke škole primenjenih strukovnih studija iz Vranja (Nenad Janjić, Gordana Mrdak, Ljiljana Đorđević i Svetlana Trajković). Po prvi put sastanku je prisustvovao predstavnik Ministarstva obrazovanja gospođa Lela Rudić. Takođe, predstavnici NTK, gospodin Bojan Latinović i gospođa Marija Filipović-Ožegović su bili prisutni tokom drugog dana sastanka.

Nakon pozdravnog govora direktora Visoke škole iz Prokuplja, gospodina Saše Petrovića, koji je rekao par reči o istorijatu škole kao i o aktuelnim studijskim programima i postojećim laboratorijama, gospodin Andre Govaert je ukratko predstavio tačke dnevnog reda.

Kada je jednoglasno usvojen izveštaj sa sastanka koji je održan oktobra meseca u Nišu, nastavljeno je sa prezentacijama koje su bile planirane za prvi dan sastanka.

Gospođa Sanja Kovačević sa Visoke škole iz Pirota je dala prezentaciju o evaluaciji studijskih poseta Gentu, Alenu i Portu. Svrha ove prezentacije je bila da ukaže na sve sličnosti i razlike u radu četiri službe koje su važne za Akademiju na univerzitetima u Gentu, Alenu i Portu koje je tim iz Srbije posetio. Štaviše, prezentacija je takođe dala predlog kako bi Akademija u Srbiji trebalo da organizuje svoje službe na primeru dobre prakse. Tim koji je išao na obuku je imao mogućnost da vidi da partnerske institucije u Gentu, Alenu i Portu posvećuju puno pažnje primenjenom istraživanju i praktičnoj obuci, da imaju veoma razvijene studentske servise, da uspostavljaju veoma jake veze sa tržištem rada i privredom i imaju jako dobro organizovan servis za međunarodnu saradnju, što su oblasti na kojima naše visoke škole treba da rade u okviru Akademije.

Na osnovu primera dobre integrativne prakse koja se mogla videti u Gentu, Alenu i Portu, postalo je očigledno da Akademija u Srbiji treba prvo da uspostavi jače veze sa privredom i tržištem rada, počne saradnju sa sličnim visokim školama u inostranstvu, učini studente vidljivijim na tržištu rada i više ih uključi u procese odlučivanja. Ključna stvar je da se otpočne jedinstvena politika obezbeđenja kvaliteta za standarde I procedure kvaliteta, imajući na umu sve razlike među članicama Akademije. Da bismo mogli da osnujemo funkcionalne servise, apsolutno je neophodno da se pokrene inicijativa za projekte sa privredom, potpišu bilateralni sporazumi sa drugim visokim školama u Evropi, izvrši prijava novih

međunarodnih projekata, da se studenti više uključe u zajedničke aktivnosti i projekte, prilagode nastavni programi do sledećeg termina za akreditaciju i uvedu kursevi veština. Iako nam možda nedostaju finansije, ne manjka nam intelektualnih i organizacionih potencijala. Pošto što smo dobili korisne smernice od evropskih partnera, možemo da uvidimo našu jaču stranu ali i naše nedostatke i težimo ka daljem napredovanju.

Sledeću prezentaciju je takođe imala gospođa Sanja Kovačević koja je govorila o misiji, viziji, strateškim, operativnim ciljevima i organizaciji kancelarije za međunarodnu saradnju. Svrha kancelarije je da učini naše institucije prepoznatljivim na međunarodnom nivou. Zato ova služba treba da bude zadužena za potpisivanje bilateralnih ugovora i multilateralnih ugovora o saradnji, što bi stvorilo veće mogućnosti za mobilnost nastavnika i studenata. Misija službe bi bila da doprinese bogatijem kulturnom životu i ličnom razvoju, ekonomskom rastu i društvenom dobrostanju, poboljšanju kvaliteta, tehnološkim inovacijama i mnogim drugim stvarima koje će nas činiti delom evropskog obrazovnog prostora. Neki od važnih ciljeva službe bi bili da poprave jezičke veštine i veštine studiranja internacionalnih studenata i pruži im podršku u adaptiranju na život u našoj zemlji uz pružanje i administrativne podrške. Zatim, služba će biti zadužena za održavanje interkulturalne komunikacije između naših visokih škola i lokalne zajednice. Postaviće najviše standarde pri obuci iz jezika i stvaranju slike o Akademiji kao međunarodne, multikulturalne zajednice. Deo akcionog plana je i da se napravi pravilnik službe za međunarodnu saradnju, finansijski plan, odaberu timovi i organizuju intenzivni kursevi stranih jezika. Do kraja 2014. planirano je da se potpišu prvi ugovori o saradnji.

Dejan Blagojević, direktor Visoke tehničke škole iz Niša je bio sledeći presenter. Govorio je o okviru kvaliteta za Akademiju. Vizija Akademije je da postane institucija od izuzetnog značaja koja će biti cenjena od zajednice nastavnog osoblja, studenata, svršanih studenata, donatora i partnera, koja će pružati obrazovanje izuzetnog kvaliteta. U isto vreme Akademija će biti posvećena liderskoj ulozi u usavršavanju, diseminaciji i primeni znanja kako unutar tako i među različitim disciplinama, postižući maksimum društvenih i ekonomskih povoljnosti kroz dostignuća u obrazovanju, istraživanju, saradnji, sa snažnom vizijom da posluje etički i po najvišim standardima efikasnosti. Rečeno je da je potrebno dovoljno uložiti danas kako bi se vizija održala i za naredne generacije. Misija Akademije je da osnaži i poboljša postojeće i izgradi nove kapacitete visokih škola članica Akademije i da ojača poziciju svake od institucija u svom sastavu. Takođe, Akademija treba da doprinese boljoj prepoznatljivosti visokog strukovnog obrazovanja u Srbiji. Njen cilj će biti da stvori efikasne servise za studente i nastavno osoblje i da poboljša kvalitet rada svake institucije kao i njihove finansijske rezultate. Osnivanje Akademije međutim zavisi od odluke Ministarstva. Zakon o visom obrazovanju ne definiše precizno ulogu Akademije i postoje dva problematična člana u zakonu koje treba razmortiti. Zbog ovih prepreka na putu, moramo se okrenuti planu B koji trenutno podrazumeva osnivanje četiri servisa dok se Akademija ne formira kao pravno lice. Neki od hitno potrebnih operativnih ciljeva su da se oforme upravljački i nadzorni organi, razviju standardi za akreditaciju, uspostave službe za međunarodnu saradnju, studentski servis, ICT servis i servis za obezbeđenje kvaliteta, ali i formiraju promo timovi.

Aktivnosti koje su planirane akcionim planom su: sačinjavanje izmena i dopuna statuta članica Akademije, potpisivanje saglasnosti o jedinstvenoj politici kvaliteta u definisanim oblastima, pripremanje nacrt standarda za akreditaciju, pravljenje izmena u finansijskom planu kako bi se odredili fondovi za pokretanje i funkcionisanje novo- formiranih servisa, implementacija aktivnosti sva četiri servisa i organizovanje okruglog stola za partnere iz privrede.

Gospodin Milan Sretenović sa Visoke medicinske škole iz Čuprije je izneo prezentaciju o okviru kvaliteta studentskog servisa. Započeo je prezentaciju tako što je prisutnima objasnio da studentski servis nije isto što i studentska služba/administracija koju imamo u Srbiji. Misija studentskog servisa treba da bude da poboljša kvalitet studiranja i kvalitet studentskog života pružanjem podrške studentima, tako što će im pomoći da se integrišu u novo okruženje i tako što će organizovati van-nastavne aktivnosti za studente. Svaka visoka škola treba da ima svoju jedinicu za studentski servis koja će biti neka vrsta sigurne luke za studente. Da bi se organizovao kvalitetan studentski servis potrebna je podrška Vlade kao i pravna i finansijska podrška kako bi se uspostavila dobra logistika i napravila pouzdana mreža. Neki od strateških ciljeva su da se napravi web prezentacija studentskog servisa, otpočne bliska saradnja sa lokalnim servisima i intenzivira komunikacija sa nastavnim osobljem i studentskim organizacijama, studentskim parlamentom i njihovim predstavnicima. Studentima takođe treba dati šansu da učestvuju u radu studentskog servisa. Akcioni plan za studentski servis naglašava važnost izbora koordinatora ili glavnih studentskih referenata na svakoj visokoj školi, pisanje statuta, pripremu smernica i procedura, predstavljanje studentskog servisa studentskoj zajednici i formiranje kancelarije do kraja 2014.god.

Prezentaciju o ICT servisu izložio je Mladen Nikolić sa Visoke hemijsko-tehnološke škole iz Kruševca. Ova prezentacija je naglasila važnost integracije članica Akademije kroz centralizovan IT servis koji će imati jedinstvenu platformu i servise. Ova služba će doprineti poboljšanju komunikacije među članicama Akademije. Misija službe je da podstiče inovacije, istraživačke i nova partnerstva u ovoj oblasti. Pristup 'od dna ka vrhu' mora biti primenjen za ICT servis. To znači da posebnu pažnju treba usmeriti na infrastrukturu i mrežu, privatnost podataka, hosting i monitoring aplikacija. Da bi se imao funkcionalan IT servis, neophodno je izabrati odgovarajuću opremu koja treba da bude izdrživa i ima dug vek trajanja. Takođe, važno je napraviti dobru zaštitu podataka i imati dobra backup rešenja. Neki od strateških ciljeva koji se odnose na mrežu su instalacija, nadogradnja i konfiguracija mrežnih uređaja. Mreža takođe treba da bude osigurana.

Što se tiče servera, posebnu pažnju treba posvetiti njegovom osmišljavanju, instalaciji i održavanju. Pažnju treba usmeriti i na konfiguraciju za skladištenje podataka i održavanje baze podataka, kao i harver i sistem za nadgledanje aplikacija. Svaki kampus mora da ima svoju službu za autentikaciju, autorizaciju, saradnju, lokalnu Lan mrežu, itd. Štaviše, treba stvoriti uslove za VoIP komunikaciju, virtuelizaciju i video-konferencije. Lista potrebne opreme je već sastavljena. Sledeći korak je napraviti fizičke uslove za server sobu. Timovi koji će raditi u okviru ICT službe treba da budu oformljeni. Treba da postoji operativni tim i tim za pružanje podrške, tim za mrežu i infrastrukturu sistema, tim za donošenje praktičnih rešenja, tim za digitalno učenje, i na kraju kancelarija za upravljanje programom koja će biti zadužena i za vođenje finansija za IT službu. Akcioni plan nalaže da do kraja 2013 god. IT timovi treba da budu oformljeni. U narednom periodu aplikacije i servisi treba da budu identifikovani i razvijeni, mreža treba da bude postavljena, a oprema treba da bude kupljena i pravilno instalirana.

Kolega Đorđe Miltenović sa Visoke škole za tekstil iz Leskovca je imao sledeću prezentaciju o okviru kvaliteta **Službe za unapređenje kvaliteta** sa osvrtom na misiju, viziju, strateške i operativne ciljeve službe kao i njen akcioni plan. Vizija službe za unapređenje kvaliteta je da privuče najuticajnije ljude iz sfere obrazovanja kao u zemlji tako i u inostranstvu i podrži međunarodnu mobilnost zarad poboljšanja kvaliteta obrazovanja i razmene iskustava između studenata i fakulteta. Misija službe je da stvori mnogo efikasnije servise za nastavno osoblje i studente, da pruža studentima podršku i administrativne usluge najvišeg kvaliteta, slavi različitost kultura, razvija intelektualnu atmosferu u kojoj se pruža podrška profesionalnom usavršavanju, gde se usavršavanje ceni i podstiče i uvodi inovacije za unapređenje sistema obrazovanja. Zato su neki od strateških ciljeva da se poboljša kvalitet nastave, studijskih

programa, istraživačkog rada, udžbenika, bibliotečkih i informatičkih resursa i obavljanje administracije na visokim školama, itd. Pre svega, potrebno je razviti jedinstvene standarde i procedure, zatim sledeći korak je sprovesti kompletnu digitalizaciju, i konačno od ključnog značaja je organizovati obuke za osoblje i izgraditi pozitivno i pokretačko radno okruženje.

Prvi cilj je da se razviju i implementiraju standardi i procedure na nivou Akademije, ali i da se napiše i prilagodi statut Akademije. Zatim treba izvršiti standardizaciju svih dokumenata, praksi i procedura kao što su upitnici za studente, upitnici za nastavno i nenastavno osoblje, itd. Sledeći korak je digitalizacija svih planova i dokumenata na nivou Akademije kako bi se omogućio rad „bez korišćenja papira”. Treći cilj bio bi da se obmogući akademsko, profesionalno i lično usavršavanje svih lica pri Akademiji, što se može postići stavljanjem mogućnosti za obuku osoblja koja će dovesti do proširenja njihove stručnosti i veština. Četvrti cilj je da se stvori pozitivna i motivišuća radna sredina tako što će se omogućiti osoblju da ide na razne vidove preobuka, tako što će se omogućiti razvoj timova, pružanje obuke trećim licima i napravi lista odgovornosti za različite departmane. Ovo je predloženo veoma detaljnim aktivnostima akcionog plana.

Prvi dan sastanka završio se radom u radnim grupama kje su prezentovale svoje rezultate drugog dana sastanka.

Drugi dan sastanka je započeo prezentacijom ovih rezultata.

Tim za međunarodnu saradnju je još dodao da njihova služba treba da obezbedi ne samo razmenu nastavnika i studenata već i razmenu znanja, veština, kompetencija i iskustava. Ova služba takođe treba da doprinese kvalitetu alumni baze podataka. Misija službe treba da bude jednostavna i jasna, tako da se može najbolje definisati u vidu parole „ujedinimo se kroz saradnju”. Sem toga, odgovornost službe bi bila da uvede i podstiče kurseve veština. Operativni ciljevi bi svakako bili da se poveća svest o važnosti internacionalne mobilnosti, podstaknu studenti i osoblje da prihvate međunarodnu mobilnost, uspostave konatkti sa evropskim institucijama, potpišu bilateralni ugovori i sužba učini održivom kroz neprekidnu diseminaciju rezultata međunarodje sradnje.

Radna grupa koja je bila zadužena za studentski servs nije napravila nikakvih bitnih izmena u odnosu na model koji je predložen za vreme prvog dana sastanka.

ICT tim je predložio još i uvođenje EDUROAM wifi mreže takođe.

Tim za unapređenje kvaliteta je naveo da je misija njihove službe da se postigne prepoznatljivost u zemlji, regionu i šire u pogledu pružanja kvaliteta. Takođe, važno je da su standardi usaglašeni sa onim u evropskoj uniji ukoliko želimo da budemo deo zajedničkog evropskog prostora obrazovanja. Vizija službe za obezbeđenje kvaliteta je u stalnom usavršavanju nastavnog osoblja, kvalitetu studijskih programa i nastavnog procesa. Kako bi se postigli ti rezultati, sledeće prepreke moraju biti uklonjene i razrešene: nepostojanje sistema za kontinuiranu edukaciju nastavnog osoblja, nedostatak informacija o potrebama poslodavaca, nedostatak finansijskih sredstava, nedostatak jedinstvenih instrumenata za procenu kvaliteta nastavnog procesa. Takođe, jedan od veoma važnih operativnih ciljeva je da se obezbede održivi finansijski resursi za napređenje kvaliteta što se može postići preko naplaćivanja članarine, sponzorstava od strane banaka i poslodavaca i uvođenjem zajedničkih diploma.

Prezentaciju o komparativnoj analizi standarda za akreditaciju predstavio je gospodin Dejan Blagojević sa Visoke tehničke škole strukovnih studija. Prezentacija se bazirala na standardima i strukturi standarda, organizaciji, procedurama i komisiji za akreditaciju i njenoj ulozi kako u Srbiji tako i u partnerskim zemljama na ECBAC projektu. Kao što to Bolonjska deklaracija naglašava, akreditacija je od ključnog značaja za proces obezbeđenja kvaliteta. U Belgiji, na primer, akreditacijom se teži da se garantuje nacionalno i internacionalno prepoznavanje akademskih diploma. Takođe, u Belgiji kao i u Portugalu i Nemačkoj predstavnici privrede imaju važnu ulogu u procesu akreditacije. Takođe, treba obratiti pažnju na činjenicu da proces za dobijanje akreditacije u Belgiji i Portugalu započinje tako što se piše izveštaj o samo-vrednovanju.

2006, Nacionalni savet Srbije je predložio pravila i regulative o unutrašnjoj kontroli kvaliteta, spoljašnjoj kontroli kvaliteta i procesu akreditacije visokoškolskih institucija i njihovih studijskih programa. Postoji 14 standarda za akreditaciju koji se primenjuju u sistemu visokog obrazovanja u Srbiji. U partnerskim zemljama kao što su Belgija i Portugal, broj ovih standarda je manji. Druga interesantna razilka je u tome što su agencije za akreditaciju u Nemačkoj nezavisna tela, što omogućava sprovođenje sistema akreditacije u Nemačkoj na decentralizovan način.

Trenutno, KMK standardi su od velikog značaja za Srbiju pošto se ovi standardi koriste za planiranje i koncipiranje studijskih programa koje treba akreditovati. Ovi standardi pokrivaju: strukturu studija i dužinu studiranja, uslove upisa, klasifikaciju diploma, modularizaciju i ESPB bodove.

Kada se sve ovo uzme u obzir, opšti zaključak gospodina Blagojevića je da postoje mnoge sličnosti u procesu akreditacije između Srbije i evropskih zemalja pošto je Srbija dosta napredovala nakon izmena idopuna Zakona o visokom obrazovanju. Osim toga, standardi su promenljiva kategorija tako da se uvek mogu dodatno poboljšavati.

Nakon toga, dat je predlog za kupovinu IT opreme. Predlog je da se nabavi 8 servera, UPS i NATs, 32 kompjutera, 8 digitalnih printera i 8 Aps za EduRoam.

Direktorka Visoke škole iz Pirota, gospođa Danijela Vidanović je uz pomoć svoje kolegice gospođe Sanje Kovačević dala kartku prezentaciju o HOLIPRI konferenciji sa međunarodnim učešćem koja se se po prvi put ovog oktobra održala u njihovoj školi. Konferencija je bila posvećena holističkom pristupu obrazovanju. Bila je veoma uspešna i na njoj je osim mnogih uglednih profesora, puno studenata takođe uzelo učeće sa svojim radovima. Konferenciji su prisustvovali profesori iz Niša, Kruševca, Pirota, itd. Specijalan gost je bio gospodin Pero Spasojević iz Bjeljine, Republika Srpska koji je ekspert za holizam. To je bila lepa prilika da nastavno osoblje škole u Pirotu diseminira informacije o našem ECBAC Tempus projektu.

Nakon ove prezentacije, Danica Milošević sa Visoke tehničke škole strukovnih studija iz Niša je dostavila izveštaj o kursovima engleskog jezika koje su organizovale visoke škole. Izveštaj je dao realnu sliku o kursovima jezika koji trenutno stagniraju pošto je napravljena velika pauza skoro na svakoj visokoj školi tokom letnjeg perioda i perioda kada su se održavale preobuke u septembru, oktobru i novembru mesecu, kada su neki predstavnici visokih škola odsustvovali. Kursevi u većini škola nisu dovoljno intezivni zbog činjenice da je jako teško organizovati polaznike kurseva: direktore, nastavno i nenastavno osoblje da redovno prisustvuju časovima imajući na umu njihove brojne obaveze. Visoka škola iz Vranja, recimo, nije otpočela kurs jezika zato što je njihova profesorka engleskog jezika na porodiljskom odsustvu. Zaključak je da je potrebno još vremena kako bi se kursevi jezika priveli kraju. Koordinator

projekta Geert De Lepeleer se složio da treba produžiti kurseve jezika tako da svi planirani časovi u okviru programa budu realizovani.

Partneri iz Belgije, Portugala i Nemačke dali su svoje komentare vezano za materijal koji im je dostavljen, odnosno za članke koje su pripremile članice Akademije. Doneli su zaključak da je potrebno da se članci lektorišu i da se u njima isprave jezičke greške.

Na kraju sastanka, gospodin Andre Govaert je dao kratak komentar vezano za rezultate evaluacije sa prethodnog sastnaka, nakon čega su učesnici popunili novi upitnik za sastanak u Prokuplju.

Na kraju sastanka u Prokuplju dogovoreno je da će se sledeći sastanak održati 29. i 30. januara u Leskovcu.

U ime ECBAC TEMPUS konzorcijuma projekta
Danica Milošević